

Sygn. akt III CKN 577/98

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 1 lutego 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - L. Walentynowicz (spraw.)

Sędziowie: SN - S. Dąbrowski

SN - M. Sychowicz

Protokółant: A. Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2000 r.

na rozprawie sprawy z wniosku A. K.

z udziałem L. J.

o zasiedzenie

na skutek kasacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Wojewódzkiego w R.

z dnia 24 lutego 1998 r., sygn. akt I Ca [...]

p o s t a n a w i a:

oddalić kasację.

U Z A S A D N I E N I E

Postanowieniem z dnia 23 października 1997 r. Sąd Rejonowy w R. oddalił wniosek A. K. o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności części działki nr [...]9 położonej w R., stanowiącej drogę dojazdową z działki wnioskodawcy (nr [...]3) do drogi publicznej.

Sąd ustalił, że nieruchomości rolne wnioskodawcy (działka nr [...]3) i uczestniczki postępowania L. J. (nr [...]9), położone w R., graniczą ze sobą, a przejazd z działki nr [...]3 do drogi publicznej prowadzi przez działkę nr [...]9. Grunty te były we władaniu „rodzinnym” (wnioskodawca i uczestniczka są rodzeństwem) od wielu lat ale ich stan prawny został uregulowany w trybie uwłaszczeniowym dopiero w latach 1973-1974. Z kolei w sprawie I Ns [...]5 dokonane zostało rozgraniczenie tych działek, a w sprawie I Ns [...]2 ustanowiono służebność drogi koniecznej dla działki nr [...]3, przebiegającą przez działkę nr [...]9.

Sąd ustalił również, iż trasą wskazaną we wniosku A. K. tylko przejeżdżał, podobnie jak inni sąsiedzi, a uczestniczka także z niej korzystała, m.in. kosiła tam trawę. Pas przejazdu nie był wydzielony; stanowił część siedliska L. J., która opłacała z tego tytułu wszelkie świadczenia publiczne. W konsekwencji Sąd uznał, że wnioskodawca nie może być uznany za samoistnego posiadacza wskazanej części działki nr [...]9.

Oddalając apelację wnioskodawcy Sąd Wojewódzki w R. wskazał, iż ustalenia Sądu I instancji mają oparcie także w materiale dowodowym zamieszczonym w aktach sprawy I Ns [...]5 oraz I Ns [...]2 tego Sądu.

W kasacji wnioskodawca domagał się uchylenia postanowienia odwoławczego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżący powołał się na drugą podstawę kasacyjną (art. 393¹ pkt 2 kpc) podnosząc zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc i art. 328 § 2 kpc.

Sąd II instancji nie omówił – zdaniem wnioskodawcy – zeznań przesłuchanych świadków, a lakoniczna treść orzeczenia odwoławczego nie odpowiada wymogom przewidzianym w art. 328 § 2 kpc.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc nie jest zasadny. Uzasadnienie orzeczenia sądu odwoławczego różni się od uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji, gdyż ma przede wszystkim charakter kontrolny. Szczególnie wówczas, gdy sąd II instancji nie przeprowadza uzupełniającego postępowania dowodowego i – oddalając apelację – aprobeuje w całości ustalenia dokonane w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Przepis art. 328 § 2 kpc należy do uregulowań normujących postępowanie przed sądem pierwszej instancji i ma do postępowania odwoławczego tylko odpowiednie zastosowanie (zob. art. 391 kpc), uwzględniające jego specyfikę. Jeżeli więc sąd II instancji aprobeuje ocenę dowodów dokonaną przez sąd I instancji, to nie musi powtarzać potwierdzonych argumentów. Istotne jest przede wszystkim to, czy treść uzasadnienia sądu odwoławczego umożliwia kontrolę kasacyjną zaskarżonego orzeczenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1997 r., II CKN 112/97 – nie publ. oraz z dnia 8 października 1997 r., II CKN 312/97 – nie publ.).

Sąd Wojewódzki w R. podzielił w pełnym zakresie ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy, który z kolei ustosunkował się do wszystkich przeprowadzonych dowodów, w tym do zeznań wskazanych w kasacji świadków. Rozstrzygnięcie odwoławcze uwzględnia w konsekwencji całość ujawnionego w sprawie materiału faktycznego.

Ocena dowodów należy przede wszystkim do sądu orzekającego merytorycznie w pierwszej instancji, ponieważ sąd ten styka się ze wszystkimi dowodami w sposób bezpośredni. Jeżeli wystąpi zgodność ocen sądów obu instancji wówczas możliwość rekontroli sfery faktycznej w instancji kasacyjnej jest bardzo ograniczona (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia

29 października 1996 r., III CKN 8/96 – OSNC 1997, z. 3, poz. 30, z dnia 16 października 1997 r., II CKN 393/97 – nie publ. i z dnia 10 marca 1998 r., I CKN 531/97 – nie publ.). Wnioskodawca w kasacji nie wykazał sprzeczności istotnych ustaleń sądowych z treścią zebranego materiału faktycznego (art. 233 § 1 kpc). Nie było nawet sporu co do tego, że A. K. korzystał z przejazdu przez działkę nr [...]9. Korzystały z przejazdu również inne osoby, także uczestniczka, która nigdy nie zrezygnowała ze swoich uprawnień właścicielskich. Fakty przedstawione przez wnioskodawcę mogły co najwyżej uprawniać do ubiegania się o nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej (art. 292 kc), aczkolwiek nie zostały ujawnione wszystkie przesłanki przewidziane w tym przepisie. Tak więc już sama ujawniona przez wnioskodawcę okoliczność nie upoważniała do uznania go za posiadacza samoistnego trasy przejazdu na działce nr [...]9 (art. 336 kc). Co więcej, prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w R. z dnia 3 marca 1994 r. (sygn. akt I Ns [...]2) ustanowiona została dla nieruchomości nr [...]3 służebność drogi konieczność wiodąca przez działkę nr [...]9. A. K. kwestionował w drodze rewizji ustaloną trasę drogi koniecznej, aczkolwiek bezskutecznie. W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wyraźnie nawiązał do proponowanego dawniej przebiegu drogi dojazdowej przez działkę nr [...]9, co może świadczyć o chęci „skorygowania” trasy drogi koniecznej ustalonej prawomocnie w sprawie I Ns [...]2, z naruszeniem nakazu wynikającego z art. 365 § 1 kpc.

Z przedstawionych względów kasacja nie może być skuteczna, wobec czego należało ją oddalić (art. 393¹² kpc w związku z art. 13 § 2 kpc).